

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

UNESCO Chair on
Sustainable Development Management
and Education in the Mediterranean
HELLENIC REPUBLIC
National and Kapodistrian University of Athens

Αθήνα, Μουσείο Πανεπιστημίου Αθηνών, 3 Δεκεμβρίου 2012

Ημερίδα

«Οι πρόσφατες διεθνείς εξελίξεις για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ)»

Καθ. Μιχαήλ Σκούλλος

Έδρα UNESCO & Δίκτυο για τη Διαχείριση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στη Μεσόγειο
ΕΚΠΑ, Πρόεδρος MIO-ECSDE, Συντονιστής MEDIES

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

- Η ΕΑΑ συμπεριληφθεί στη θεματολογία του Rio+20 όπου και αναγνωρίστηκε ο κρίσιμος ρόλος της Εκπαίδευσης στη μετάβαση προς μια «Πράσινη Οικονομία».
- Προώθηση της ΕΑΑ ως συστατικού των ευρύτερων συμμετοχικών διαδικασιών
- Προώθηση της ιδέας για υιοθέτηση Μεσογειακής Στρατηγικής για την ΕΑΑ, στο πλαίσιο του Rio+20 Side event “Προκλήσεις και ευκαιρίες για την Πράσινη Οικονομία στη Μεσόγειο”. Εκεί επαναβεβαιώθηκε η ανάγκη για την ολοκλήρωση της μέχρι το τέλος της Δεκαετίας του ΟΗΕ για την ΕΑΑ.

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

“Το μέλλον που θέλουμε”

- *Ενθάρρυνση των Χωρών να προωθήσουν την ενημέρωση για την αειφόρο ανάπτυξη μεταξύ των νέων και μέσω της άτυπης εκπαίδευσης.*
- *Προώθηση της διεθνούς συνεργασίας για την ΕΑΑ, σε όλα τα επίπεδα, περιλαμβανομένων ενεργειών για βελτίωση των υποδομών, προγραμμάτων, ποιοτικής εκπαίδευσης, υποτροφιών κλπ*

“The future we want”

- *231. We encourage Member States to **promote sustainable development awareness among youth, inter alia by promoting programmes for non-formal education** in accordance with the goals of the United Nations Decade of Education for Sustainable Development, 2005-2014.*
- *232. We emphasize the importance of **greater international cooperation** to improve access to education, including through building and strengthening education infrastructure and increasing investment in education, particularly investment to improve the quality of education for all in developing countries. We encourage international educational exchanges and partnerships, including the creation of fellowships and scholarships to help achieve global education goals.*

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

“Το μέλλον που θέλουμε”

- Περισσότερο ενεργή ενσωμάτωση της ΑΑ στην Εκπαίδευση και μετά το πέρας της Δεκαετίας του ΟΗΕ για την ΕΑΑ.
- Ισχυρή παρότρυνση για υιοθέτηση καλών πρακτικών για την αειφορική διαχείριση των εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων και κοινοτήτων με ενεργό συμμετοχή εκπαιδευόμενων, εκπαιδευτών τοπικής κοινωνίας.
- Η διδασκαλία για την ΑΑ ως ουσιώδες συστατικό όλων των κατευθύνσεων της εκπαίδευσης

“The future we want”

- 233. We resolve to promote education for sustainable development and to integrate sustainable development more actively into education **beyond** the United Nations Decade of Education for Sustainable Development.
- 234. We strongly encourage educational institutions **to consider adopting good practices in sustainability management on their campuses and in their communities** with the active participation of, inter alia, students, teachers and local partners, and teaching sustainable development as an integrated component across disciplines.

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

“Το μέλλον που θέλουμε”

- *Ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της έρευνας σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης και καινοτομίας στα Πανεπιστήμια, σε θέματα ΕΑΑ και σε πρακτικές κατευθύνσεις που μπορούν να αυξήσουν την απασχόληση και τον εθνικό προσανατολισμό προς την αειφόρο ανάπτυξη.*

“The future we want”

- *235. We underscore the importance of supporting educational institutions, especially higher educational institutions in developing countries, **to carry out research and innovation for sustainable development**, including in the field of education, to develop quality and innovative programmes, including entrepreneurship and business skills training, professional, technical and vocational training and lifelong learning, geared to bridging skills gaps for advancing national sustainable development objectives.*

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

Rio+20 Πρωτοβουλία για την Ανώτατη Εκπαίδευση (*Higher Education Initiative*)

- Με την ευκαιρία του Rio+20 η Πανεπιστημιακή Κοινότητα δεσμεύτηκε να αναπτύξει αιεφορικές πρακτικές στα Ιδρύματα Ανώτατης/Ανώτερης Εκπαίδευσης και ενθαρρύνθηκε να υπογράψει σχετική *Διακήρυξη*.
- Η Διακήρυξη μπορεί να υπογραφεί τόσο από μεμονωμένα Ιδρύματα όσο και από τα δίκτυα στα οποία συμμετέχουν.

<http://www.uncsd2012.org/index.php?page=view&nr=341&type=12&menu=35>

Διεθνές Συνέδριο για την Αειφόρο Ανάπτυξη Rio+20 (UN Conference on SD) Ρίο, Ιούνιος 2012

Επισημαίνεται η δήλωση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ κ. Ban Ki-moon που αναφέρει, «Αποφασίζουμε για την προώθηση της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη και την ενσωμάτωση της αειφόρου ανάπτυξης πιο ενεργά στην εκπαίδευση και πέρα από την Δεκαετία των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη».

Εν κατακλείδι, στο Rio+ 20 έγινε αποδεκτό ότι η ΕΑΑ πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και να συνδυάζεται, όπου αυτό είναι δυνατό, με όλους τους στόχους αειφόρου ανάπτυξης (SDGs) που βρίσκονται υπό διαμόρφωση για την περίοδο μετά το 2015.

<http://www.uncsd2012.org/index.php?page=view&nr=341&type=12&menu=35>

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

- Συμμετοχή 104 χωρών με περισσότερους από 300 συμμετέχοντες (Υπουργεία, Οργανισμούς, Ερευνητές, κ.λ.π) για τα 35 χρόνια από τη Διακυβερνητική Διάσκεψη της Τιφλίδας (1977) και τη Διακήρυξη για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Συμμετοχή ως εμπειρογνώμων, εκπροσώπηση του Υπουργείου Παιδείας και του MEdIES με ενεργό συμμετοχή στη διαμόρφωση του *Communiqué* και στις εργασίες του Συνεδρίου.

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη **Tbilisi+35**, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

The Tbilisi+35 Conference Plenary Session L.t.r: Kartikeya Sarabhai (CEE, India), Charles Hopkins (York University), Flavia Nabugure Munaba (Minister, Uganda), Alexander Kvitashvili (Rector, Tbilisi State University), Glynis Roberts (Minister, Grenada), Michael Scoullous (University of Athens).

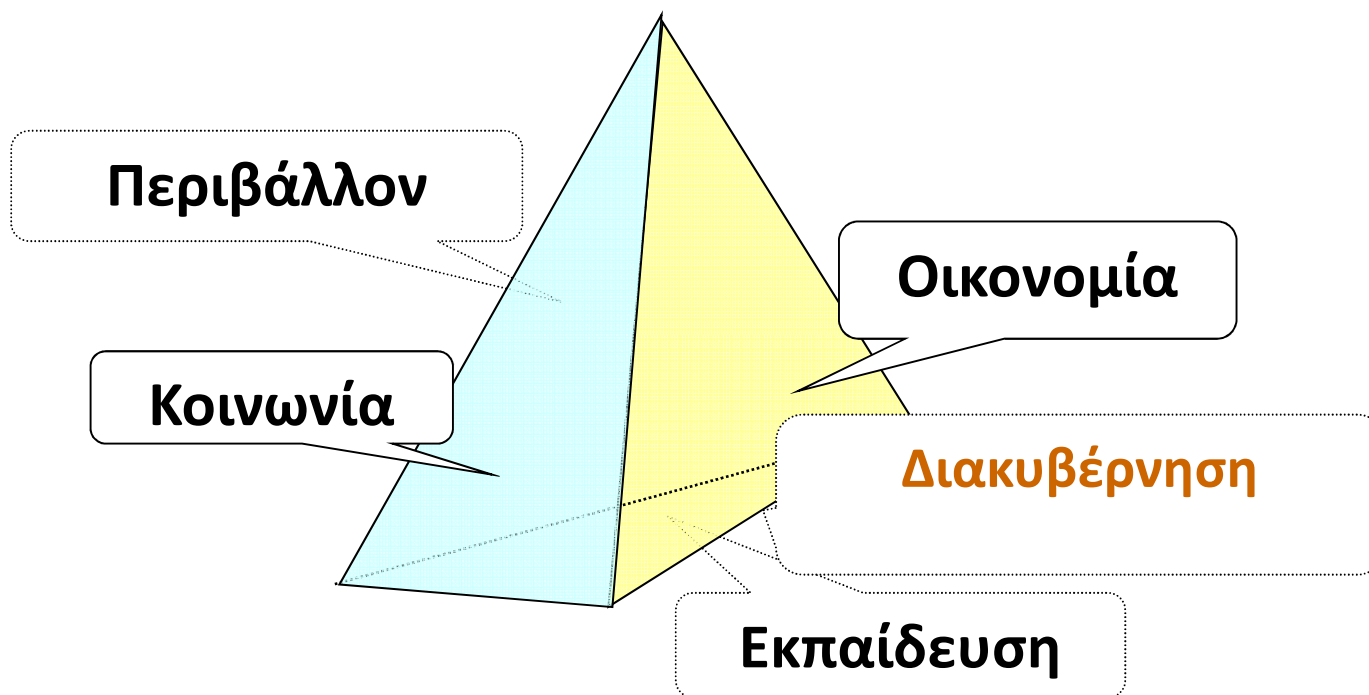
Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

5. ACKNOWLEDGE the historical roots and contributions of EE and the related vision of ESD and its evolution from the UN Conference on the Human Environment (**Stockholm, 1972**); the International Workshop on Environmental Education (**Belgrade, 1975**); the First Intergovernmental Conference on Environmental Education (**Tbilisi, 1977**); the International Congress on Environmental Education and Training (**Moscow, 1987**); the World Conference on Education for All (**Jomtien, 1990**); the UN Conference on Environment and Development (**Rio de Janeiro, 1992**); the International Conference on Environment and Society: Education and Public (**Thessaloniki, 1997**); The United Nations Millennium Summit (**New York, 2000**); the World Summit on Sustainable Development (**Johannesburg, 2002**); the UN Decade of ESD (2005-2014); the 4th International Conference on Environmental Education (**Ahmadabad, 2007**); the UNESCO World Conference on ESD (**Bonn, 2009**); and the UN Conference on Sustainable Development (**Rio de Janeiro, 2012**).

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

- Επισημαίνεται η «συμπλεγματική» στάση ενός τμήματος της διεθνούς κοινότητας απέναντι στην Ευρώπη και τις πνευματικές της κατακτήσεις. Παρά την καθολική παραδοχή της “Στρατηγικής της UNECE για την ΕΑΑ”, (Vilnius 2005) αυτή δεν αναφέρεται στο κείμενο ως «περιφερειακή».
- Σημειώνεται ακόμη ότι υπήρχε ένας πυρήνας εκπαιδευτικών απόλυτα προσκολλημένος στην ΠΕ με ποικίλα κίνητρα.
- Παρόλα αυτά, όλο το *Communiqué* αντικατοπτρίζει πιστά την Στρατηγική της UNECE και βασίζεται στην «πυραμίδα» μας.

Η ΑΑ ως πυραμίδα/τετράεδρο
με μία έδρα την Εκπαίδευση.
Η Εκπαίδευση ως μέρος της διακυβέρνησης

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

2. RECOGNIZE the historic significance of the 1977 Tbilisi Declaration adopted by the First Intergovernmental Conference on Environmental Education, and further, **we recognize that environmental education (EE) processes support and champion education for sustainable development (ESD)**. This recognition is embodied in the Tbilisi+35 title “Environmental Education for Sustainable Development”. The United Nations system and governments **need to support EE within sound ESD policy frameworks**. Different regions of the world have evolved sophisticated understandings of the relationship between EE and ESD, which is recognized in this Communiqué. This Communiqué’s references to ESD acknowledge the critical importance of EE as it has evolved since the Tbilisi Declaration and speak to EE as well as ESD.

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική
Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35,
Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

6. ACKNOWLEDGE the achievements of 35 years of EE and the UN Decade of Education for Sustainable Development (DESD) thus far and the global community's progress towards establishing ESD policies, strategies and initiatives at the global, regional, national and local levels; **nevertheless we note with regret that progress is still insufficient and unevenly distributed.**

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

8. TAKE NOTE of *The Future We Want* - Rio+20 outcome document, in particular the articles pertinent to education, as well as the recent findings of the **UNESCO 2012 Report on the DESD *Shaping the Education of Tomorrow***, the **UNEP Foresight Report on the *21 Issues for the 21st Century***, the fifth edition of the **UNEP *Global Environment Outlook (GEO 5)*** report, and the report of the **UN Secretary-General's High Level Panel on Global Sustainability**, *inter alia*.

9. FURTHER NOTE that humanity faces persisting global challenges as underlined by *The Future We Want*, including, but not limited to **poverty, inequitable ownership, distribution and the unsustainable use of resources; social and environmental injustice; unequal educational opportunities; poor health systems; overpopulation; gender inequality; disparities between rural and urban development; loss of cultural heritage and biological diversity; and climate change and exposure to disasters and risk.**

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

WE RECOMMEND GOVERNMENTS AND OTHER RELEVANT STAKEHOLDERS TO:

- 25. ADVOCATE for better understanding and dissemination of the content and processes of ESD and the role of media,
- 26. ACCELERATE the institutionalization of ESD commitments at all levels contributing to good governance,
- 27. PROMOTE the empowerment of young people through ESD processes and encourage their creativity and leadership,
- 28. ENCOURAGE relevant authorities to take coordinated action by establishing partnerships,
- 29. ADDRESS the issue of green economies in ESD including better understanding of the role of green economies in achieving sustainable development, as well as providing the appropriate knowledge and skills for the creation of green jobs, while ensuring social equality.,

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

- 30. ENCOURAGE initiatives and partnerships to address priority issues, ,, sustainable agriculture, water resources and ecosystems management, climate change, disaster risk reduction and resource efficiency,
- 31. SUPPORT ,, authorities to adhere to ESD principles and approaches in their curriculum-planning, institutional mechanisms and staffing frameworks,
- 32. ENCOURAGE environmental, educational and other relevant ESD authorities and non-governmental organizations to actively incorporate ESD into National Environmental and Education Action Plans. To this end, we commend the full utilization of existing resources including protected areas, such as UNESCO biosphere reserves, for outdoor learning and research,
- 33. STRENGTHEN and UPGRADE the existing international mechanisms, organizations and institutions for transferring knowledge, technologies and innovations, for creating viable ESD capacities worldwide,

Διακυβερνητικό Συνέδριο για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφόρο ανάπτυξη Tbilisi+35, Τιφλίδα, Σεπτέμβριος 2012

- 34. ADVOCATE for investment in ESD to be considered as an integral part of development financing,
- 35. ENCOURAGE and provide incentives for educational institutions to adopt the ‘whole institution approach’,
- 36. SUPPORT accelerated reforms in pre and in-service teacher education programmes to enhance teachers’ competencies in ESD.,
- 37. ENSURE that ESD is an integral element of the post-2015 education and development agenda and the prospective Sustainable Development Goals, setting tangible global and national targets, ENSURE that at the end of the UN Decade of ESD, a substantial post-Decade framework is in place for ESD,
- 38. UNDERTAKE measures to strengthen the evidence-based research on ESD, both qualitative and quantitative,

Η Μεσογειακή Στρατηγική για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

- Η εντολή για τη διαμόρφωσή της έχει δοθεί από το *Συνέδριο για την Επίσημη Ανακήρυξη της Δεκαετίας του ΟΗΕ για την ΕΑΑ στη Μεσόγειο (Αθήνα, 26-27 Νοεμβρίου 2005)*.
- Η Στρατηγική αξιοποιεί ως πρότυπο την αντίστοιχη Στρατηγική της UNECE και βρίσκεται σε **πλήρη συμφωνία** με τις αρχές και τη φιλοσοφία της έτσι ώστε να διευκολύνει τις Μεσογειακές χώρες που έχουν ήδη υιοθετήσει τη UNECE Στρατηγική.
- Το Προσχέδιο αναπτύχθηκε από το ΕΚΠΑ /Εδρα & Δίκτυο UNESCO για τη Διαχείριση και την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στη Μεσόγειο. Επεξεργάστηκε κατά τη διάρκεια του Horizon 2020 Training “*Revisiting University Curricula: are the H2020 priority areas appropriately reflected?*” (Αθήνα, Δεκέμβριος 2011) από πανεπιστημιακούς και στελέχη υπουργείων από **18 χώρες της Μεσογείου**. Επίσης, το προσχέδιο θα υποστεί περαιτέρω επεξεργασία κατά την αυριανή συνάντηση του Δικτύου των Μεσογειακών Πανεπιστημίων για την ΑΑ/ΕΑΑ.
- Μέσα στο 2013 προβλέπεται μία ακόμα συνάντηση εργασίας για την Στρατηγική (Zagreb) και επίσης, υπάρχει η πιθανότητα για τη διοργάνωση Υπουργικής Διάσκεψης για την υιοθέτησή της στο Monaco.

Ευχαριστώ θερμά !!!

www.mio-ecsde.org

www.medies.net

www.h2020.net